



L.dz. 313/2026

Kraków, 10 września 2026 r.

Szanowna Pani
Jolanta Sobierańska-Grenda
Minister Zdrowia
Ministerstwo Zdrowia

Znak sprawy MZ: RZP.0164.41.2026.AB

Dotyczy: uzupełniającego wniosku o informacje dotyczące wywozu komórek rozrodczych i zarodków oraz możliwości ich wykorzystania w zagranicznych programach surogacyjnych

Szanowna Pani Minister,

dziękujemy za odpowiedź Ministerstwa Zdrowia z dnia 8 września 2026 r., znak RZP.0164.41.2026.AB, udzieloną w związku z naszym wystąpieniem z dnia 25 sierpnia 2026 r., L.dz. 308/2026, dotyczącym promocji w Polsce komercyjnej surogacji. Przyjmujemy do wiadomości wyjaśnienie Ministerstwa, że pytania wymagające wykładni obowiązującego prawa nie stanowią informacji publicznej.

Jednocześnie odpowiedź Ministerstwa potwierdza, że obowiązujące przepisy przewidują możliwość wywozu komórek rozrodczych i zarodków z terytorium Rzeczypospolitej Polskiej do państw innych niż państwa członkowskie Unii Europejskiej przez bank komórek rozrodczych i zarodków posiadający odpowiednie pozwolenie. Ministerstwo wskazuje również, że rozwiązania przewidziane w ustawie o leczeniu niepłodności mają ograniczać do minimum możliwość wykorzystywania rozrodu wspomaganego medycznie do macierzyństwa zastępczego.

W udzielonej odpowiedzi nie znajdujemy jednak informacji pozwalających ustalić, czy państwo polskie posiada wiedzę i instrumenty umożliwiające prześledzenie dalszego wykorzystania komórek rozrodczych lub zarodków wywożonych z Polski, w szczególności w sytuacji, gdy mogłyby one stać się elementem programu surogacyjnego realizowanego poza granicami kraju.

Dlatego, działając w trybie ustawy o dostępie do informacji publicznej, zwracamy się z uzupełniającym wnioskiem odnoszącym się wyłącznie do faktów, danych pozostających w dyspozycji organów państwa oraz praktycznie stosowanych procedur nadzorczych.

Prosimy o odpowiedź na następujące pytania:

1. Ile przypadków wywozu komórek rozrodczych lub zarodków z Polski do państw spoza Unii Europejskiej odnotowano w latach 2023-2026? Prosimy, w zakresie posiadanych danych, o podanie liczby z podziałem na poszczególne lata, państwa docelowe oraz rodzaj wywożonego materiału.
2. Ile banków komórek rozrodczych i zarodków posiadało w latach 2023-2026 pozwolenie uprawniające do wywozu takiego materiału poza Unię Europejską?
3. Czy dokumentacja dotycząca wywozu obejmuje dane pozwalające zidentyfikować zagraniczny podmiot lub placówkę odbierającą materiał oraz deklarowany cel jego dalszego wykorzystania? Jeżeli tak, czy dane te są gromadzone przez Ministerstwo Zdrowia lub inny właściwy organ?
4. Czy po dokonaniu wywozu istnieje stosowany w praktyce mechanizm pozwalający polskim organom ustalić, w jakiej procedurze i u jakiej biorkownicy wywiezione komórki rozrodcze lub zarodki zostały ostatecznie wykorzystane?
5. Czy Ministerstwo Zdrowia lub podległe albo nadzorowane przez Ministra Zdrowia organy posiadają dane pozwalające ustalić, czy materiał biologiczny wywieziony z Polski został wykorzystany w programie macierzyństwa zastępczego?

6. Ile przypadków wywozu komórek rozrodczych lub zarodków z Polski na Ukrainę odnotowano w latach 2023-2026? Prosimy o podanie liczby w poszczególnych latach, o ile takie dane pozostają w dyspozycji Ministerstwa lub podległych mu organów.
7. Czy w latach 2023-2026 Ministerstwo Zdrowia lub podległe albo nadzorowane organy odnotowały przypadki, w których polska klinika leczenia niepłodności, bank komórek rozrodczych i zarodków lub inny polski podmiot uczestniczył w jednym z etapów procedury, której dalsza część była realizowana za granicą w ramach programu surogacyjnego? Jeżeli tak, prosimy o wskazanie liczby takich przypadków.
8. Czy w ramach kontroli podmiotów prowadzących leczenie niepłodności weryfikowane są ich powiązania organizacyjne, kapitałowe lub umowne z zagranicznymi podmiotami oferującymi programy surogacyjne? Jeżeli tak, prosimy o informację, czy w latach 2023-2026 takie powiązania zostały stwierdzone.

Powyższe pytania mają szczególne znaczenie wobec transgranicznego charakteru rynku medycyny rozrodu. Sam fakt, że poszczególne etapy procedury mogą być realizowane w różnych państwach, nie powinien prowadzić do sytuacji, w której państwo polskie traci możliwość ustalenia, czy działania rozpoczęte w Polsce nie stają się następnie elementem komercyjnego programu surogacyjnego realizowanego za granicą.

Podkreślamy, że Polska Federacja Ruchów Obrony Życia nie formułuje zarzutów wobec konkretnych polskich placówek bez posiadania odpowiednich dowodów. Naszym celem jest ustalenie, czy obecny system nadzoru pozwala takie sytuacje skutecznie rozpoznać i udokumentować.

Sprawa ma fundamentalne znaczenie z punktu widzenia ochrony godności i praw dziecka oraz ochrony kobiet przed instrumentalnym traktowaniem w komercyjnych programach reprodukcyjnych. Kobieta nie może być traktowana jako narzędzie reprodukcji, a dziecko jako przedmiot umowy ani rezultat transgranicznej usługi medycznej.

Będziemy wdzięczni za możliwie precyzyjne odniesienie się do powyższych pytań.

Z wyrazami szacunku

W imieniu Polskiej Federacji Ruchów Obrony Życia



Jakub Bałtroszewicz
Prezes Zarządu